

emcdda.europa.eu

MEDDELANDE

Wolfgang Götz, direktör Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk

I samband med lanseringen av
Årsrapport 2008: situationen på narkotikaområdet i Europa
Får ej offentliggöras före kl. 10.00 MET — 6.11.2008

En sansad analys av det vi vet om den aktuella situationen på narkotikaområdet är en nödvändig förutsättning för en välgrundad, givande och rationell debatt i denna komplicerade fråga. En sådan analys borgar för att åsikter baseras på fakta och att de som ska fatta svåra politiska beslut kan bilda sig en tydlig uppfattning om de olika alternativ som står till buds och om de fördelar som de kan ge. Detta är den bärande tanken bakom vår *Årsrapport 2008: situationen på narkotikaområdet i Europa*, som vi har glädjen att lägga fram idag i Bryssel.

Det gångna året har erbjudit unika tillfällen till reflektion på europeisk och internationell nivå över de resultat som narkotikapolitiken har gett hittills och vilka vägar som bör väljas i framtiden. Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN) har bidragit aktivt på båda dessa nivåer. Framför allt har centrumet bistått Europeiska kommissionen med tekniskt stöd vid utvärderingen av EU:s nuvarande handlingsplan mot narkotika (2005–08) liksom vid den pågående granskningen av framstegen mot att nå de mål som fastställdes vid FN:s generalförsamlings särskilda session (UNGASS) 1998 om narkotikaproblemen i världen ⁽¹⁾.

Det är glädjande att konstatera att Europa vid en internationell jämförelse utmärker sig som en av de världsdelar där vi har bäst data och information. Vi förblir dock fast beslutna att ytterligare förbättra de tillgängliga uppgifternas kvalitet och ändamålsenlighet, så att vi kan tillhandahålla ännu bättre underlag för politiskt beslutsfattande och metoder i EU.

Dagens rapport visar att användningen av narkotika förefaller träda in i en mer stabil fas, om än på nivåer som historiskt sett är fortsatt höga. För de flesta konsumtionsformer ser vi sammantaget inga stora ökningarna, och på vissa områden förefaller trenderna vara fallande. Indikatorerna för användning av amfetamin och ecstasy tyder exempelvis på att situationen totalt sett är stabil eller att användningen minskar. Och de senaste uppgifterna ger starkare signaler om att användningen av cannabis håller på att stabiliseras eller minska bland ungdomar i vissa länder.

Tillgängligheten till behandling är visserligen fortfarande otillräcklig i Europa men den fortsätter att förbättras och i vissa länder i en sådan omfattning att majoriteten av heroinmissbrukare, som förr betraktades som en dold grupp, nu har kontakt med någon form av vård. Och medan hiv-smitta bland injektionsmissbrukare för bara några få år sedan var en central fråga i den narkotikapolitiska debatten, har antalet nya smittfall som tillskrivs narkotikamissbruk sjunkit och fortsätter att minska.

Vi konstaterar också att det råder allt större samsyn på EU-nivå om tillvägagångssättet för att lösa narkotikaproblemet i EU:s medlemsstater. För närvarande har 26 medlemsstater i EU samt Kroatien, Turkiet och Norge antagit nationella narkotikapolitiska dokument (jämfört med tio länder 1995) som allt oftare utformas i linje med EU:s handlingsplan mot narkotika. Därtill har 2008 präglats av ovanligt intensivt politiskt beslutsfattande på nationell nivå eftersom knappt hälften (13) av EU:s medlemsstater har ägnat sig åt att se över och omarbete sina narkotikapolitiska dokument.

Samtidigt som det är viktigt att lyfta fram denna positiva utveckling, får vi inte glömma bort att narkotikaproblemet till sin natur är dynamiskt vilket leder till att vi hela tiden ställs inför nya problem och utmaningar. I dagens rapport betonas vissa varningssignaler gällande heroin, att användningen av kokain fortsätter att öka, att prevalensen för hepatit C-virus (HCV) bland injektionsmissbrukare är hög, att antalet narkotikarelaterade dödsfall är stort, och att det kommer fler rapporter om avledning och illegal framställning av syntetiska opiater som fentanyl. I rapporten konstateras dessutom att antalet rapporterade narkotikabrott har ökat med i genomsnitt 36 procent i EU:s medlemsstater under femårsperioden 2001 till 2006. Och samtidigt med *årsrapporten* publiceras idag ett temakapitel i vilket man särskilt uppmärksammar den potentiella risken för missbruksproblem bland utsatta ungdomar ⁽²⁾.

Dessa frågor leder mig vidare till de kostnader som narkotikaproblemen förorsakar i Europa. Kostnadsaspekten är ett underliggande tema i dagens narkotikapolitiska debatt och ett ämne som behandlas i olika delar av den här årsrapporten ⁽³⁾. Under de senaste 12 månaderna har ECNN strävat efter att utveckla och testa olika verktyg som kan underlätta insamling av uppgifter om narkotikarelaterade offentliga utgifter i hela EU. Även om det här arbetet ännu bara ligger i sin linda tyder våra första beräkningar på att de statliga utgifterna för narkotikaproblemet kostar den genomsnittlige EU-medborgaren cirka 60 euro per år.

Ännu svårare är det att kvantifiera den skada som narkotikamissbruk orsakar. Hur beräknar man tragiska förluster av människoliv, effekterna av narkotikarelaterad brottslighet, den negativa påverkan på samhällen där narkotika framställs eller säljs, eller i vilken omfattning narkotikahandel underminerar samhällsutveckling och politisk stabilitet i producent- och transitländer? Det räcker med att se den oroande utveckling som transiteringen av kokain genom Västafrika har lett till för att påminnas om den skada som narkotika kan förorsaka.

Vi har slutligen studerat hur forskning på narkotikaområdet bedrivs i Europa. Narkotika-relaterad forskning ger viktig information för att beskriva och förstå de illegala drogernas inverkan. ECNN har nyligen publicerat en rapport ⁽⁴⁾ som redovisar hur den narkotikarelaterade forskningen är organiserad i Europa. En kommande studie beställd av Europeiska kommissionen kommer att innefatta rekommendationer till åtgärder för att fylla kunskapsluckor och förbättra samarbetet inom forskningen på EU-nivå.

Det gångna året kommer sannolikt att betraktas som en avgörande period i den internationella narkotikakontrollpolitikens historia. När EU nu förbereder övergången till en ny handlingsplan mot narkotika (2009–2012) sker detta i vetskap om att det råder större enighet om vägen framåt och större klarhet om de utmaningar som väntar än någonsin tidigare.

Anmärkningar:

⁽¹⁾ Tioårsöversynen inleddes vid mötet i FN:s narkotikakommission (CND) i mars 2008.

⁽²⁾ Se temakapitlet: *Drugs and vulnerable groups of young people*, 6.11.2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽³⁾ Se också temakapitlet: *Towards a better understanding of drug-related public expenditure in Europe*, juli 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽⁴⁾ Se också temakapitlet: *National drug-related research in Europe*, oktober 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Information om och länkar till allt material, pressmeddelanden, tjänster och arrangemang rörande *årsrapporten* kommer att finnas tillgängliga kl. 10.00 MET den 6 november 2008 på:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>